

MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET
Gyakorlati (projekt) vizsgafeladatok
középszint
2025. május-júniusi vizsgaidőszak

A1. VIDEOETŰD KÉSZÍTÉSE

1937. december 25-én a Chelsea – Charlton Athletics meccsen sűrű köd ereszkedett a Stamford Bridge pályára, de a Charlton kapusa Sam Bartram a posztján maradt a szokatlan csendben. Az átláthatatlan ködöt kémlelte, nehogy meglepje az ellenfél. Hosszú idő után egy alak bukkant ki előtte a ködfüggönyből. Egy rendőr volt, aki hitetlenkedve bámult rá. *„Mi a fenét keres maga itt? – kérdezte. A játékot már negyedórása leállították. A pálya teljesen üres.”*

Készítsen a megtörtént eset inspirációja alapján 210-240 másodperces videoetűdöt! Őrizze meg az alapszituáció lényegét – megtarthatja a konkrét helyzetet, de el is térhet attól! Munkája során törekedjen arra, hogy a feszültséget a filmidő során fenntartsa, sőt fokozza a feszültségfeloldó, csattanós befejezésig!

Készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben ismerteti munkája alapkonceptióját, kitérve a saját etűdjében feldolgozott szituáció megválasztására, valamint arra is, milyen formanyelvi eszközökkel és hogyan tervezte elérni, hogy az etűdben fenntartsa, sőt fokozza a feszültséget! Mutassa be a filmkészítés folyamatát a megvalósítás során felmerült problémákra koncentrálnival (a technikai és szervezési nehézségekre csak akkor térjen ki röviden, ha feltétlenül szükséges)! A munkanapló tartalmazza az elkészített anyaggal kapcsolatos önértékelését, figyelembe véve a feladatban megadott szempontoknak való megfelelést is!

A kép forrása:

https://www.reddit.com/r/CharltonAthletic/comments/i9xopk/in_1937_goalkeeper_sam_bartram_was_left_alone/?rdt=35588&onetap_auto=true&one_tap=true

A.2 HÍRANYAG ÉS PUBLICISZTIKA KÉSZÍTÉSE

Olvassa el Székács Linda *„Dragomán György és Grecsó Krisztián is sértegető üzeneteket kapott az érettségizőktől”* című írását! Két eltérő sajtóműfaj keretei közt reflektáljon arra a jelenségre, hogy egyes érettségizők a szóbeli vizsgára való felkészülés során a közösségi médiában, a cikkben bemutatott módon és stílusban kortárs írókat szólítanak meg!

Készítsen a jelenségről

- a) egy 500-750 karakterben megfogalmazott és három saját fényképpel illusztrált híryanagot, valamint
- b) egy 3000-3500 karakter hosszúságú publicisztikát is *„Hát, ha a tételnél magát húzom ki, akkor gatyá”* címmel! A publicisztika megírására való felkészülését

segítse legalább négy, maximum 2-5 perces terjedelmű hangban vagy mozgóképen rögzített háttérbeszélgetéssel, amelyeket érintettekkel (pl. tanárokkal, diákokkal, esetleg az Ön számára elérhető írókkal/publikáló szerzőkkel) folytat! A rögzített interjúk, beszélgetések tapasztalatait építse be a publicisztikába!

Tartsa magát a megadott sajtóműfajok jellemzőihez!

Készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben bemutatja munkája koncepcióját és alapelveit, kitér szövegei megvalósításának folyamatára és a közben felmerült szakmai problémák megoldására (a felmerült szervezési nehézségeket és alternatívákat is a feladat témája, szakmai kontextusa szempontjából tálalja) – beleértve mindebbe a publicisztikájához készített háttérbeszélgetéseket is! A munkanapló tartalmazza az elkészült anyagokkal kapcsolatos önértékelést, különös tekintettel a feladatban megadott szempontok való megfelelést!

A Székács Linda-írás forrása:

https://eduline.hu/campus_life/20240627_serto_uzenetek_kortars_magyar_irok_ertsegizok

A3. VIDEO-KÖNYVAJÁNLÓ KÉSZÍTÉSE

Készítsen 150-200 másodperces kedvesináló videó-könyvajánlót Örkény István *Egyperces novellák* című kötetének új kiadásához¹! Egynemű vagy vegyes technikával is dolgozhat: dokumentum- vagy fikciós betéte(ke)t, animációt vagy/és egyedi grafikai-tipográfiai elemeket, illetve a forrás megjelölésével akár archív anyagokat, adaptáció-részleteket is felhasználhat. Mások által készített vendéganyagokat maximum 60 másodperc hosszúságban építhet be a videóba, míg a videó-könyvajánló többi részét saját felvételekből kell megkomponálnia! Törekedjen arra, hogy ajánlójá a frissen megjelent kötetre, annak sajátosságaira, a megjelenés időszerűségére reflektáljon!

Az elkészült videóajánlóhoz készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben ismerteti munkája koncepcióját (különös tekintettel a könyvajánló nézőpontjára, szemszögválasztására és alapállítására)! Indokolja a konzerv-anyagok kiválasztását, azok felhasználásának módját, mutassa be az előkészítés és a kivitelezés folyamatát, valamint a megvalósítás során felmerült problémákat (a technikai és szervezési nehézségekre csak akkor térjen ki röviden, ha feltétlenül szükséges)! A munkanapló tartalmazza az elkészített anyaggal kapcsolatos önértékelését is, figyelembe véve a feladatban megadott szempontoknak való megfelelést!

A kép forrása:

https://marvin.blinc.hu/product_images/1212/ID22-316113.JPG

¹ *Válogatott egyperces novellák* – Helikon zsebkönyvek 80.

B1. MI-GENERÁLT KÉPEK ÉS A VIZUÁLIS HITELESSÉG – ELEMZÉS

„A mesterséges intelligencia megjelenése azt is jelenti, hogy immár minden hazugságnak meggyőző vizuális bizonyítéka lehet. Újra tudjuk teremteni a világot olyannak, amilyen még soha nem volt. Minden összeesküvés-elméletnek lehetnek vizuális bizonyítékai.” Phillip Toledano²

Készítsen a vizsgaleírásban megadott hosszúságú elemző esszét a mesterséges intelligencia által generált képek hatásáról a vizuális tartalmak hitelességének megítélésére! Philip Toledano konceptuális művész *Another America* című albumában található képek elemzésével értelmezze azt az összetett jelenséget, hogy a mesterséges intelligencia segítségével generált városi tájakat és helyzeteket bemutató képek arra ösztönözhetik a közönséget, hogy megkérdőjelezze, vagy kritikusan szemlélje a képek hitelességét, a képek valóságtartalmába vetett hitünket!

Megállapításait építse legalább 6 fotográfia szoros elemzésére! Munkájában reflektáljon Marton Máté *Hamis vagy eredeti? Végleg elveszíthetjük a bizalmat a képekben* című írására, elemzése alapján akár vitatva a szerző egyes észrevételeit!

A kép forrása:

<https://x.com/ExpandedArt/status/1765656210286522857>

A Philip Toledano-album forrása:

<https://www.expanded.art/collections/another-america>

A Marton Máté-írás forrása:

<https://index.hu/kulfold/2023/10/28/mesterseges-intelligencia-hamis-kepek/>

B2. FILMELEMZÉS

² <https://www.lofficielibiza.com/art/philip-toledano-photography-interview-ai-and-art>

Készítsen elemző esszét Breier Ádám *Lefkovicsék gyászolnak* című filmjéről a vizsgaleírásban megadott terjedelemben! Tárja fel, hogyan érvényesül az apa, a fiú és az unoka igazsága egyaránt a filmben – azonosítva és értelmezve a három generáció nézőpontját a feleség, anya és nagymama elvesztésével és meggyászolásával kapcsolatosan! Elemzését alapozza legalább három kulcsjelenet részletes formanyelvi eszközeinek vizsgálatára!

A kép forrása:

<https://occ-0-8407->

[2219.1.nflxso.net/dnm/api/v6/Qs00mKCpRvrkI3HZAN5KwEL1kpE/AAAABeXtxwHnbJOvpxTQmP1S1vEBXAuIpQ6L7w11FpbN8JmLIPD_JW-](https://occ-0-8407-2219.1.nflxso.net/dnm/api/v6/Qs00mKCpRvrkI3HZAN5KwEL1kpE/AAAABeXtxwHnbJOvpxTQmP1S1vEBXAuIpQ6L7w11FpbN8JmLIPD_JW-)

[yV4OWylt8yMvo6ZEVO2IQWTZKS_L7tRNLLIvYOdQCnw_9Crd.jpg?r=24f](https://occ-0-8407-2219.1.nflxso.net/dnm/api/v6/Qs00mKCpRvrkI3HZAN5KwEL1kpE/AAAABeXtxwHnbJOvpxTQmP1S1vEBXAuIpQ6L7w11FpbN8JmLIPD_JW-yV4OWylt8yMvo6ZEVO2IQWTZKS_L7tRNLLIvYOdQCnw_9Crd.jpg?r=24f)

A film forrása:

A film megtekinthető a Netflixen vagy a Cinego.hu oldalon.

B3. MOBILTELEFON- ÉS KOMMUNIKÁCIÓTÖRTÉNET

Készítsen a vizsgaleírásban megadott hosszúságú elemző esszét a mobiltelefonok funkcióváltozásairól a kommunikációtörténet kontextusában!

Elemzéséhez válasszon a használat kultúráját meghatározó négy érvényes szempontot, és ezek mentén vizsgálja meg, hogyan változtak a mobiltelefonok funkciói az évek során!

Kiindulásképpen készítsen néhány rövid interjút legalább három ismerőssel vagy családtagjával az alábbi korosztályokból/generációkból: 12-15 év (Alfa); 17-20 év (Z) és 25-30 év(Y)! Az interjúk során kérdezzen rá az első mobiltelefonhasználathoz kapcsolódó emlékeikre, valamint arra is, milyen lehetőségeket és tevékenységeket támogatott az a mobil, amit először használtak. Az esszé elkészítéséhez használja fel Wild Judit *Hogyan mondjam el neked?* és Ondřej Chabr *A mobiltelefonok története* című írásait!

A Wild Judit-írás forrása:

https://www.epa.hu/03000/03056/cikk/2004_04_tel/02_hogyan_mondjam/index.html

Az Ondřej Chabr-írás forrása:

<https://www.alza.hu/mobiltelefonok-tortenete>

MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET

Filmlista

Az írásbeli feladatlapokban szereplő filmrészletek – szerzői jogi okok miatt – nem hozhatók nyilvánosságra letölthető formában, tehát nem hozzáférhetőek az Oktatási Hivatal honlapján sem a vizsgaanyagok között. A feladatok azonban csak olyan filmekhez kapcsolódnak, amelyek példányai a kereskedelmi forgalomban elérhetőek (DVD-n, illetve VHS-en).

Az alábbi – a télelkészítő bizottság elnöke által összeállított – nyilvántartás tartalmazza az eddigi vizsgaidőszakokban felhasznált, szövegértési feladatokhoz kapcsolódó filmek címét és a rendező nevét.

- 2005. május – (közép- és emelt szint) – Bergman: Csend
- 2005. október – (középszint) – Tarkovszkij: Iván gyermekkora
- 2006. május – (közép- és emelt szint) – Erice: Életvonal (a Tíz perc trombita c. szkeccsfilmről)
- 2006. október – (középszint) – Brian De Palma: Aki legyőzte Al Caponét
- 2007. május – (közép- és emelt szint) – Orson Welles: A per
- 2007. október – (középszint) – Truffaut: Lőj a zongoristára
- 2008. május – (közép- és emelt szint) – Tarr Béla: Werckmeister harmóniák
- 2008. október – (középszint) – Milos Forman: Egy szörszi szerelme
- 2008. október – (emelt szint) – Jancsó Miklós: Fényes szelek
- 2009. május – (középszint) – Terry Gilliam: Brazil
- 2009. május – (emelt szint) – Wong Kar-wai: Szerelemre hangolva
- 2009. október – (középszint) – de Sica: Csoda Milánóban
- 2009. október – (emelt szint) – Moore: Kóla, puska, sültkrumpli
- 2010. május – (középszint) – Gothár Péter: Részleg
- 2010. május – (emelt szint) – Sára Sándor: Feldobott kő
- 2010. október – (középszint) – Sean Penn: 9'11
- 2010. október – (emelt szint) – Kusturica: Cigányok ideje
- 2011. május – (középszint) – Ragályi Elemér: Szilveszter
- 2011. október – (középszint) – A. Wajda: Hamu és gyémánt
- 2012. május – (középszint) – Gazdag Gyula: Bátyasétány '74.
- 2012. október – (középszint) – Ridley Scott: Thelma és Louise
- 2013. május – (középszint) – Antonioni: Foglalkozása riporter
- 2013. október – (középszint) – Sára Sándor: Cigányok
- 2014. május – (középszint) – Bácskai-Lauró István: Gyula vitéz télen-nyáron
- 2014. október – (középszint) – Bódy Gábor: Amerikai anizs
- 2015. május – (középszint) – Hajdu Szabolcs: Fehér tenyér
- 2015. október – (középszint) – Guillermo del Toro: A faun labirintusa
- 2016. május – (középszint) – Aki Kaurismäki: Külvárosi fények
- 2016. október – (középszint) – Sorrentino: A nagy szépség
- 2017. május – (középszint) – Enyedi Ildikó: Az én XX. századom
- 2017. október – (középszint) – Tarkovszkij: Sztalker

2018. május – (középszint) – George Ovashvili: Kukoricasziget
2018. október – (középszint) – Hiroshi Teshigahara: A homok asszonya
2019. május – (középszint) – Quentin Tarantino: Becstelen Brigantyk
2019. október – (középszint) – Török Ferenc: 1945
2020. május – (középszint) – Orson Welles: Az óra körbejár
2020. október – (középszint) – Rohonyi Gábor és M. Kiss Csaba: Brazilok
2021. május – (középszint) – Szomjas György: Talpuk alatt füttyül a szél
2021. május – (emelt szint) – Věra Chytilová: Százszorszépek
2021. október – (középszint) – Guillermo del Toro: A víz érintése
2022. május – (középszint) – Wim Wenders: Paris, Texas
2022. május – (emelt szint) – Nemes-Jeles László: Türelem
2022. október – (középszint) – Eran Kolirin: A zenekar látogatása
2023. május – (középszint) – Percy Adlon: Bagdad café
2023. május – (emelt szint) – Will McCormack és Michael Govier: Ha bármi történik, szeretlek
2023. október – (középszint) – Reisz Gábor: Rossz versek
2023. október – (emelt szint) – Szecsanov Martin: Lopott ritmus
2024. május – (középszint) – Ruben Östlund: Lavina
2024. május – (emelt szint) – Wes Anderson: A fantasztikus Róka úr
2024. október – (középszint) – Pablo Larraín: Spencer
2024. október – (emelt szint) – Baz Luhrmann: Australia